

Dikke buikenziekte

Het afgelopen half jaar ging het eigenlijk zo goed met de konijnen, mede dankzij waarschijnlijk het gebruik van appelazijn. De laatste maand heb ik weer een paar zieke en dode konijnen gehad. Ik had dan met name konijnen tussen de 6-12 weken oud met dikke buikenziekte. Jonge konijnen met diaree heb ik niet, of bijna niet gehad.

Natuurlijk is het logisch dat als je drie rassen hebt en met 18 voedsters fokt, dat er onder de jongen doden vallen als gevolg van fouten in de erfelijke aanleg of door ziekte. Maar toch denk ik dat er meer dieren ziek worden en sterven dan nodig is.

Dit gevoel werd onlangs nog versterkt toen ik Kleindier las. In Kleindier vertelde de voorzitter van de Duitse konijnenbond dat we niet met zijn allen aan symptoom bestrijding moeten doen, als het om dierziekte gaat, maar dat we de oorzaak moeten aanpakken.

Omdat ik meestal artikeltjes maak naar aanleiding van eigen ervaringen, heb ik mijn ervaringen en vragen weer eens voorgelegd aan Harry Arts, de dierenarts uit Staphorst.

De vragen:

1. Waardoor wordt de slijmprop in de darmen veroorzaakt?
2. Welke functie heeft zink in het voer.
3. Waarom is zink uit het voer gehaald?
4. In welke planten in de natuur zit veel zink
5. Is antibiotica in het voer negatief (versnelt het het proces) voor het ontwikkelen van dikke buikenziekte?
6. Is appelazijn negatief voor dikke buikenziekte?
7. Wat kun je het beste doen om dikke buikenziekte te voorkomen?
8. Wat kun je het beste doen om dikke buikenziekte te behandelen?

Hier volgen de antwoorden van Harry Arts

1. Waardoor wordt de slijmprop in de darmen veroorzaakt?

De slijmprop ontstaat doordat de darmen stil gaan liggen in de buikholte. De darmen mogen dan wel gaan stilliggen, maar de slijmbekercellen in de darmwand gaan nog wel door met slijm produceren. Zo ontstaat er helder slijm in de darmen. Doordat de darmen geen peristaltiek meer hebben, ofwel geen spiersamentrekkingen meer in de darmwand, blijft het slijm op de productie plaats liggen. De spieren in de darmwand zijn als het ware verlamd. Door deze verlamming hoopt het slijm zich op. Soms is het slijm zichtbaar onder het konijn. Doordat de darmen stilliggen is er geen aanvoer meer van darminhoud van de dunne darm naar de blinde en dikke darm. De darmwand cellen echter nemen nog wel het vocht op. Zo ontstaat er ingedroogde inhoud in de blinde en dikke darm. Deze opgedroogde inhoud is goed voelbaar als harde kluiten in de buikholte.

Een ander gevolg van het ontbreken van darmbewegingen is dat er zich steeds meer gas ophoopt in de darmen. Dat het gas zich ophoopt kun je zien voelen en horen. Zichtbaar, omdat de buik een peervorm krijgt. Voelbaar omdat de buik op spanning komt te staan en hard wordt. Doordat een konijn niet kan boeren of braken loopt de maag ook vol met gas en speeksel. Dit is voelbaar in het voorste buikgedeelte.

Doordat dit allemaal op het middenrif drukt, kan het konijn moeilijker ademen. De longen kunnen moeilijk hun werk doen, dus er wordt weinig zuurstof opgenomen in het bloed. Het dier krijgt het benauwd en dreigt te stikken.

Een bijkomend probleem is dat het dier uitdroogt. Hierdoor wordt het bloed stroperiger en kan het moeilijker door het hart rondgepompt worden. Zuurstof kan nu nog moeilijker uit de longen opgenomen worden en het dier sterft.

2. Welke functie heeft zink in het voer?

Zink is alleen maar om het medicijn bacitracine te binden zodat het als zinkbacitracine door het voer gemengd kan worden. Het natuurlijke zink en het zink via de premix in het voer is nog steeds aanwezig. Alleen het medicijn zinkbacitracine is per 1 jan 2007 niet meer toegelaten. Daarvoor in de plaats is bacivet-S beschikbaar, dit wordt door het water gemengd aan de dieren gegeven worden. Het gaat en ging dus niet om het zink zelf.

3. Waarom is zink uit het voer gehaald?

Deze vraag is al beantwoord in de vorige vraag. Zink is niet uit het voer gehaald maar zinkbacitracine als medicijn.

4. In welke planten in de natuur zit veel zink?

In alle planten zit zink als zinksulfaat of zinkoxide of als ertsdeeltjes. Natuurlijk zink is noodzakelijk, teveel zink is giftig.

5. Is antibiotica in het voer negatief voor het ontwikkelen van dikke buikenziekte?

Versnelt het het proces van dikke buikenziekte? Bacivet S onderdrukt de groei van clostridium bacteriën in de darmen. Deze bacteriën produceren

Als een konijn zo ingedoken in elkaar zit, is een konijn maar een zielig hoopje.

normaal gifstoffen waardoor de darmen stil gaan liggen. Dus Antibiotica heeft een positief effect.

6. Is appelazijn negatief voor dikke buikenziekte?

Appelazijn zorgt voor een lage pH in de darmen. Door deze lage pH kunnen clostridium bacteriën en E coli bacteriën niet uitgroeien en zo wordt de dikke buikenziekte onderdrukt.

7. Wat kun je het beste doen om dikke buikenziekte te voorkomen?

Alleen konijnenbrok en water en wat gerstestro geven en verder niets. In de brok zitten wel 20 verschillende grondstoffen waardoor het konijn toch een gevarieerd dieet krijgt. Belangrijk is wel op te letten met eiwitten. Geef het konijn niet teveel eiwitten. Eiwitten bevorderen de groei van clostridium in de darmen.

8. Wat kun je het beste doen om dikke buikenziekte te behandelen?

Door het water Bacivet S verstrekken. Dit geneesmiddel is verkrijgbaar via de dierenarts. Daarnaast zou je ook de konijnen nog neomycinesulfaat kunnen geven om de groei van E coli bacteriën tegen te gaan. Maar neem ook altijd de oorzaak weg! Dus geen groen voer, weg met het teveel aan eiwit. Verander ook het hoogwaardige voer als fokvoer in speenvoer.

Ik hoop dat u en ik met deze informatie van Harry Arts ervoor kunnen zorgen dat er minder dieren ziek worden en dat als ze ziek worden we ze er snel weer bovenop kunnen helpen.

Success!!

Al 51 jaar geen coccidiose of dikke buikenziekte onder de dieren, het kan dus toch!!!

Toen ik mijn 15 vragenformulieren over coccidiose en dikke buikenziekte de deur uit deed, was ik heel benieuwd wat de reacties zouden zijn. De eerste formulieren waren al binnen een week terug, de laatste na 3 maand. Maar ze hebben allemaal gereageerd.

Keurig heren en dames fokkers!

Nadat de eerste formulieren terug kwamen ben ik begonnen met het zoeken naar overeenkomsten naar een rode draad. Ik ben de info van de fokkers gaan ordenen om er een geheel van te maken. Maar toen ik het vragenformulier van de heer Schram terug kreeg, dacht ik meteen dit moet iedereen weten. Vandaar dat ik zijn antwoorden voor u verwerkt heb tot een verhaal.

De startvraag

Zo lang als hij fokt heeft hij geen dikke buikenziekte of coccidiose onder zijn dieren gehad. Als de dieren terugkwamen van een tentoonstelling gebeurde het wel eens dat de dieren een dag of drie van streek waren, maar voor de rest kent hij geen coccidiose onder zijn dieren laat staan dikke buikenziekte.

Als dat dan leest ben je benieuwd naar het wondermiddel hij gebruikt. Ik heb hem dan ook de vraag gesteld, waarom hij deze ziektes niet kent en andere fokkers, die dezelfde rassen hebben wel.

Allereerst vertelt de heer Schram dat volgens hem regelmaat heel belangrijk is. Daarnaast vind hij dat je de dieren niet moet over voeren. De dieren moeten als je in de stal bent, levendig zijn. Verwijder elke week de mesthoek. Houdt niet te veel dieren in 1 hok, uitgezonderd een voedster met jongen. Ten slotte geeft hij als antwoord op de startvraag, verwijder een slechte groeier, het wordt toch nooit wat.

Na de startvraag heb ik de heer Schram, een kleine 50 vragen laten beantwoorden. Deze vragen had ik onderverdeeld in 6 groepen. De groepen waren:

Algemeen

Huisvesting

Voeding

Selectie/fokken

Verzorging/Schoonmaken

Opmerkingen en aanvullingen

Algemeen

Bij dit kopje valt vooral op dat de heer Schram belangrijk vindt dat de dieren schoon en eetgraag moeten zijn. Wat hij hieronder verstaat komt bij het kopje voeding terug. Dieren die ziek van een tentoonstelling terugkomen, krijgen enkele dagen alleen hooi.

Huisvesting

De heer Schram heeft 32 hokken, binnen in een schuurtje staan. De hokken zijn 84x67x48 cm groot. Als bodembedekking wordt hennepvezel en stro gebruikt.

De schuur is 5 bij 4 meter en 2.30 meter hoog. De heer Schram heeft altijd twee ramen en een deur open staan. 's Winters gaat de deur bij vorst vaak dicht.

Selectie/fokken

Voor de fok wordt gestart met 10 voedsters en 3 rammen. Eens in de 5 jaar wordt er een nieuwe ram gekocht. De eerste selectie vindt in het nest plaats. De nesten bevatten gemiddeld 7 dieren. Na 8 weken worden de jongen van de voedster gehaald. De selectie vindt in eerste instantie op tekening plaats, later nog een keer op bouw.

Voeding

De dieren worden 's morgens en 's avonds gevoerd. 's Morgens rond 9 uur krijgen de dieren brok waarin Anti Coccidiose zit, met een stukje wortel of appel. De rammen krijgen dan ook nog een ¼ van een sneetje hard brood. Dit krijgen de voedsters niet i.v.m. wam vorming. 's Avonds tegen 17,30 uur krijgen ze gemengd konijnenvoer. Ze krijgen hiervan een halve portie, in vergelijking met het ochtendvoer. Daarnaast krijgen de dieren hooi en water. Het water zit in roestvrijstalen bakken, waarboven een fles hangt. De konijnen krijgen onbepaald drinkwater. Het drinkwater wordt eenmaal in de tweedagen ververs.

Verzorging/Schoonmaken

Een maal in de week worden de hokken schoongemaakt. Dan gaat alleen de mesthoek eruit en het oude strooisel wordt doorgeschoven in de mesthoek. Tijdens het mesten wordt geen gebruik gemaakt van schoonmaakmiddelen. Ook worden de hokken nooit ontsmet. De voerbakken worden eens in de maand gewoon in het afwaswater schoongemaakt. De drinkflessen worden eens in de maand schoongemaakt in water met een chloortablet.

Opmerkingen en aanvullingen

Onder dit kopje komt de heer Schram nog even terug op de voederwijze. Ik geef de dieren 's morgens 1 eetlepel gemengd konijnenvoer van Kasper Fauna, met een stukje wortel of appel. Dit stukje is zeker niet te groot. De rammen krijgen ¼ gedeelte van een stukje hard brood. 's avonds krijgen de dieren Kasper Fauna Sport en hooi. De voederbakken moeten 's avonds leeg zijn!!

De dieren kunnen dan nog voor de aanvulling hooi eten.

Navraag

Naar aanleiding van het ingevulde vragenformulier, heb ik de heer Schram gebeld, om hem nog wat nader aan de tand te voelen over bepaalde antwoorden.

Een van de dingen die mij opgevallen was bij zijn antwoorden, was de hoeveelheid voer die de dieren 's morgens kregen. Dit leek mij wel erg weinig. Toen

De heer Schram, al 51 jaar geen dikkebuikenziekte.

ik bij hem langs ging om te kijken wat hij nu echt bedoelde, bleek dat de dieren 's ochtends een halve hoeveelheid kregen van wat ik ze normaal gaf. Dus ik voerde mijn dieren altijd ¼ meer op een dag dan de heer Schram deed.

Verder viel mij op dat de heer Schram in het gesprek steeds terugkwam op drie woorden: Reinheid Ritme en Regelmaat.

Toen ik hem vroeg waarom fokkers die vaak bij hem over de vloer komen en van zijn handel en wandel weten, dan wel zieke dieren hebben, begon hij te lachen. Hij antwoordde toen, dat een veeg door een vieze voerbak of drinkfles wat anders is dan de boel schoonmaken. Verder zie je in een bruin drinkflesje geen vuil zitten, in een doorzichtige wel.

Wat heb ik ervan geleerd.

- Je hoeft de hokken niet regelmatig te ontsmetten om gezonde dieren te hebben.
- Je hoeft geen middelen aan het drinkwater toe te voegen om gezonde dieren te houden.
- Dat het goed is om naast brok, ook gemengd konijnenvoer aan de konijnen geven. Natuurlijk zit in brok ook alles. Maar ik geloof dat zowel voor mensen als voor dieren geld, dat gevarieerd eten de gezond bevordert.
- De dieren niet te veel geven, laat ze hun maaltijd naar believen maar aanvullen met hooi of stro.
- Dat ik nog vaker de bakjes en de flessen schoon moet maken. Er zijn perioden in het jaar, dat door alle andere activiteiten, een maand eerder voorbij is dan ik wel eens in de gaten heb.

Als de heer Schram al 51 jaar geen dikke buikenziekte of coccidiose onder zijn dieren heeft gehad, dan moet dat met deze informatie toch bij meer fokkers lukken.